Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)

18 päivänä lokakuuta 2012*

Muutoksenhaku — Yhteisömalli — Asetus (EY) N:o 6/2002 — 6 artikla, 25 artiklan 1 kohdan b ja e alakohta sekä 61 artikla — Istuvaa henkilöhahmoa esittävä rekisteröity yhteisömalli — Aikaisempi yhteisön kuviomerkki — Erilainen yleisvaikutelma — Mallin luoneen vapaus — Asiantunteva käyttäjä — Tuomioistuinten harjoittaman valvonnan laajuus — Perustelujen puuttuminen

Yhdistetyissä asioissa C-101/11 P ja C-102/11 P,

joissa on kyse kahdesta Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, jotka on tehty 28.2.2011,

Herbert Neuman ja

Andoni Galdeano del Sel,

kotipaikka Tarifa (Espanja), edustajanaan abogada S. Míguez Pereira, sekä

sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV), asiamiehinään J. Crespo Carrillo ja A. Folliard-Monguiral,

valittajina,

ja joissa vastapuolena on

José Manuel Baena Grupo SA, kotipaikka Barcelona (Espanja), edustajanaan abogado A. Canela Giménez,

kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: tuomarit U. Lõhmus (esittelevä tuomari), joka hoitaa kuudennen jaoston puheenjohtajan tehtäviä, A. Arabadjiev ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: P. Mengozzi,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

tuomion

1 Herbert Neuman ja Andoni Galdeano del Sel sekä sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) (jäljempänä yhdessä valittajat) vaativat valituksillaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-513/09, Baena Grupo vastaan SMHV – Neuman ja Galdeano del Sel (istuva henkilöhahmo), 16.12.2010 antaman tuomion (jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla se hyväksyi José Manuel Baena Grupo SA:n (jäljempänä Baena Grupo) nostaman kumoamiskanteen SMHV:n kolmannen valituslautakunnan 14.10.2009 (asia R 1323/2008-3) tekemästä päätöksestä, joka koskee mitättömyysmenettelyä yhtäältä Neumanin ja Galdeano del Selin ja toisaalta Baena Grupon välillä (jäljempänä riidanalainen päätös).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

2 Yhteisömallista 12.12.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 6/2002 (EUVL 2002, L 3, s. 1) johdanto-osan 14 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Arvioitaessa, onko mallilla yksilöllinen luonne, olisi määriteltävä, poikkeaako mallia tarkastelevan asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma selvästi olemassa olevien mallien antamasta yleisvaikutelmasta ottaen huomioon sen tuotteen luonteen, johon mallia sovelletaan tai johon se sisältyy, ja erityisesti sen teollisuudenalan, johon malli kuuluu, sekä mallin luoneella olleen vapauden sen kehittelyssä.”

3 Asetuksen 4 artiklan 1 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Malli suojataan yhteisömallilla vain, jos se on uusi ja luonteeltaan yksilöllinen.”

4 Asetuksen 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Mallia pidetään uutena, jos samanlainen malli ei ole tullut tunnetuksi:

a) kun kyseessä on rekisteröimätön yhteisömalli, ennen sitä päivää, jona malli, jolle suojaa vaaditaan, on ensimmäisen kerran tullut tunnetuksi, tai

b) kun kyseessä on rekisteröity yhteisömalli, ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.

2. Malleja pidetään samanlaisina, jos niiden piirteet eroavat vain epäolennaisilta yksityiskohdiltaan.”

5 Asetuksen 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Mallia pidetään luonteeltaan yksilöllisenä, jos asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma eroaa yleisvaikutelmasta, jonka hän on saanut muista malleista, jotka ovat tulleet tunnetuksi:

a) kun kyseessä on rekisteröimätön yhteisömalli, ennen sitä päivää, jona malli, jolle suojaa vaaditaan, on ensimmäisen kerran tullut tunnetuksi, tai

b) kun kyseessä on rekisteröity yhteisömalli, ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.

2. Yksilöllistä luonnetta arvioitaessa on otettava huomioon mallin luoneella ollut vapaus sen kehittelyssä.”

6 Asetuksen N:o 6/2002 7 artiklan 1 ja 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Sovellettaessa 5 ja 6 artiklaa mallin katsotaan tulleen tunnetuksi, jos se on julkaistu rekisteröinnin jälkeen tai muutoin, asetettu näytteille, jos sitä on käytetty liiketoiminnassa tai se on muulla tavoin julkistettu tapauksen mukaan joko ennen 5 artiklan 1 kohdan a alakohdassa ja 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tai ennen 5 artiklan 1 kohdan b alakohdassa ja 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuja ajankohtia, paitsi silloin, kun nämä toimet eivät kohtuudella ole voineet tulla yhteisössä alalla toimivien tahojen tietoon tavanomaisen liiketoiminnan yhteydessä. Mallin ei kuitenkaan katsota tulleen tunnetuksi pelkästään sillä perusteella, että se on saatettu kolmannen henkilön tietoon nimenomaisin tai hiljaisin salassapitoa koskevin ehdoin.

2. Julkistamisena ei 5 ja 6 artiklaa sovellettaessa kuitenkaan pidetä sitä, että malli, jolle vaaditaan rekisteröidyn yhteisömallin suojaa, on tullut tunnetuksi:

a) mallin luoneen, sen, jolle hänen oikeutensa ovat siirtyneet, taikka kolmannen henkilön toimesta mallin luoneen tai sen, jolle hänen oikeutensa ovat siirtyneet, antamien tietojen tai suorittamien toimenpiteiden nojalla; ja

b) 12 kuukauden aikana ennen rekisteröintihakemuksen tekemispäivää tai, jos vaaditaan etuoikeutta, ennen etuoikeuspäivää.”

7 Asetuksen 25 artiklan, jonka otsikkona on ”Mitättömyysperusteet”, 1 kohdan b ja e alakohdassa sekä 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Yhteisömalli voidaan julistaa mitättömäksi ainoastaan seuraavissa tapauksissa:

– –

b) se ei täytä 4–9 artiklassa säädettyjä edellytyksiä,

– –

e) myöhemmässä mallissa käytetään erottavaa merkkiä ja tätä merkkiä koskevassa yhteisön tai asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännössä annetaan merkin haltijalle oikeus kieltää tällainen käyttö,

– –

3. Edellä 1 kohdan d, e ja f alakohdassa tarkoitettuihin perusteisiin voi vedota vain aikaisemman oikeuden hakija tai haltija.

– –”

8 Asetuksen 61 artiklan 1–3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Valituslautakuntien tekemät muutoksenhakua koskevat päätökset voidaan saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

2. Muutoksenhaun perusteena voi olla puuttuva toimivalta, olennaisen menettelymääräyksen rikkominen, perustamissopimuksen tai tämän asetuksen tai niiden soveltamista koskevan oikeussäännön rikkominen taikka harkintavallan väärinkäyttö.

3. Yhteisöjen tuomioistuimella on toimivalta joko kumota riitautettu päätös tai muuttaa sitä.”

Asian tausta

9 Baena Grupo on seuraavan yhteisömallin nro 426895-0002 (jäljempänä riidanalainen malli) haltija:

10 Sitä koskeva rekisteröintihakemus jätettiin 7.11.2005 ja se rekisteröitiin ja julkaistiin 27.12.2005 teollisuusmallien kansainvälisen luokituksen perustamisesta 8.10.1968 tehdyssä Locarnon sopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna (jäljempänä Locarnon sopimus), määriteltyyn luokkaan 99-00 kuuluvia seuraavia tavaroita varten: ”T-paidat (ornamentti:), lakit (ornamentti:), tarrat (ornamentti:), painotuotteet, mukaan lukien mainosmateriaalit (ornamentti:)”.

11 Neuman ja Galdeano del Sel esittivät 18.2.2008 SMHV:ssä asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b ja e alakohtaan perustuvan vaatimuksen riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamisesta. Ne väittivät mitättömäksi julistamista koskevassa vaatimuksessaan yhtäältä, että riidanalainen malli ei ollut uusi eikä luonteeltaan yksilöllinen tämän asetuksen 4 artiklassa, luettuna yhdessä sen 5 ja 6 artiklan kanssa, tarkoitetulla tavalla, ja toisaalta, että siinä oli käytetty saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettua erottavaa merkkiä.

12 Neuman ja Galdeano del Sel vetosivat mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksensa tueksi seuraavaan aikaisempaan yhteisön kuviomerkkiin nro 1312651 (jäljempänä aikaisempi tavaramerkki):

13 Tämä tavaramerkki rekisteröitiin 7.11.2000 tavaroiden ja palvelujen kansainvälistä luokitusta tavaramerkkien rekisteröimistä varten koskevaan 15.6.1957 tehtyyn Nizzan sopimukseen, sellaisena kuin se on tarkistettuna ja muutettuna (jäljempänä Nizzan sopimus), pohjautuvan luokituksen luokkiin 25, 28 ja 32 kuuluvia tavaroita varten, ja ne vastaavat näiden luokkien osalta seuraavaa kuvausta:

— luokka 25: ”Vaatteet, jalkineet, päähineet”

— luokka 28: ”Pelit ja leikkikalut; voimistelu- ja urheiluvälineet”

— luokka 32: ”Oluet; kivennäis- ja hiilihappovedet ja muut alkoholittomat juomat; hedelmäjuomat ja hedelmätuoremehut; mehutiivisteet ja muut juomien valmistusaineet”.

14 SMHV:n mitättömyysosasto hyväksyi 15.7.2008 tekemällään päätöksellä riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamista koskevan hakemuksen asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan nojalla.

15 Baena Grupo valitti 16.9.2008 SMHV:ssä mitättömyysosaston päätöksestä asetuksen N:o 6/2002 55–60 artiklan nojalla.

16 SMHV:n kolmas valituslautakunta (jäljempänä valituslautakunta) totesi riidanalaisessa päätöksessä, että mitättömyysosasto oli tehnyt virheen katsoessaan, että riidanalaisessa mallissa käytettiin aikaisempaa merkkiä. Se katsoi kuitenkin, että riidanalaisella mallilla ei ollut yksilöllistä luonnetta, koska mallia tarkastelevien asiantuntevien käyttäjien eli nuorten ja lasten, jotka yleensä ostavat T-paitoja, lakkeja ja tarroja, tai painotuotteiden käyttäjien siitä saama yleisvaikutelma ei poikennut aiemman merkin antamasta yleisvaikutelmasta. Näin ollen valituslautakunta vahvisti asetuksen N:o 6/2002 60 artiklan 1 kohdan nojalla riidanalaisen mallin mitättömäksi julistamisen, mutta saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä sen 6 artiklan 1 kohdan kanssa, perusteella.

Oikeudenkäyntimenettely unionin yleisessä tuomioistuimessa ja valituksenalainen tuomio

17 Baena Grupo nosti unionin yleisen tuomioistuimen kirjaamoon 22.12.2009 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jossa se vaati, että riidanalainen päätös kumotaan. Se vetosi kanteensa tueksi yhteen kanneperusteeseen, joka koski asetuksen N:o 6/2002 6 artiklan rikkomista. Se väitti, että aikaisempi merkki ja riidanalainen malli eroavat toisistaan niin paljon, että näitä hahmoja tarkastelevan asiantuntevan käyttäjän niistä saama yleisvaikutelma on erilainen.

18 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi valituksenalaisella tuomiolla riidanalaisen päätöksen.

19 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi aluksi valituksenalaisen tuomion 20 kohdassa, että on vertailtava yhtäältä riidanalaisen mallin antamaa yleisvaikutelmaa ja toisaalta asiantuntevan käyttäjän saamaa yleisvaikutelmaa aikaisemmasta merkistä, joka on tunnetuksi tullut malli.

20 Se totesi valituksenalaisen tuomion 21 ja 22 kohdassa, että asiantuntevan käyttäjän kyseisistä kahdesta hahmosta saama yleisvaikutelma määrittyy suurelta osin niiden kasvojen ilmeen perusteella. Unionin yleinen tuomioistuin korosti, että ero näiden kahden hahmon kasvojen ilmeessä on olennainen piirre, joka säilyy asiantuntevan käyttäjän, sellaisena kuin valituslautakunta on tämän asianmukaisesti määritellyt, muistissa.

21 Unionin yleinen tuomioistuin totesi tämän jälkeen valituksenalaisen tuomion 23 kohdassa, että tämä ilme yhdessä vartalon eteenpäin kallistuneen asennon kanssa antavat vaikutelman tietystä ärtymyksestä, joiden avulla asiantunteva käyttäjä voi yksilöidä, että ”aikaisempi malli” on hermostunut henkilöhahmo. Sitä vastoin riidanalaisella mallilla aikaan saadulle yleisvaikutelmalle ei ole ominaista minkäänlainen tunteen ilmaisu, joka perustuisi kasvojen ilmeeseen tai taaksepäin kallistuneeseen vartalon asentoon.

22 Unionin yleinen tuomioistuin totesi tämän osalta valituksenalaisen tuomion 24 kohdassa, että ”nuoret, jotka ostavat T-paitoja ja lakkeja, huomaavat selvästi eron kasvojen ilmeissä, ja tämä on vieläkin merkityksellisempää lapsille, jotka käyttävät tarroja antaakseen esineille henkilökohtaisen sävyn ja jotka siten kiinnittävät erityistä huomiota tarroissa olevien henkilöhahmojen ilmaisemiin tunteisiin”.

23 Unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 25 kohdassa, että kyseisten kahden hahmon väliset erot ”ovat riittävän merkittäviä antaakseen asiantuntevalle käyttäjälle erilaisen yleisvaikutelman siitä huolimatta, että ne ovat muiden seikkojen osalta samankaltaisia ja että kyseessä olevien kaltaiset hahmot luoneella on huomattavan paljon vapautta”.

24 Unionin yleinen tuomioistuin päätteli valituksenalaisen tuomion 26 kohdassa, että valituslautakunta oli tehnyt virheen katsoessaan, että riidanalainen malli ei antanut asiantuntevalle käyttäjälle yleisvaikutelmaa, joka poikkeaisi mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen tueksi vedotun ”aikaisemman mallin” antamasta yleisvaikutelmasta.

Oikeudenkäyntimenettelyn vaiheet unionin tuomioistuimessa ja asianosaisten vaatimukset

25 Unionin tuomioistuimen presidentin 11.4.2011 antamalla määräyksellä asiat C-101/11 P ja C-102/11 P yhdistettiin kirjallista ja suullista käsittelyä sekä tuomion antamista varten.

26 Neuman ja Galdeano del Sel vaativat valituksessaan, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion

— julistaa riidanalaisen mallin mitättömäksi tai toissijaisesti palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen ja

— velvoittaa Baena Grupon korvaamaan käsiteltävästä valituksesta ja unionin yleisessä tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

27 SMHV vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion

— antaa pääasiassa uuden tuomion, jolla hylätään kanne riidanalaisesta päätöksestä, tai palauttaa asian unionin yleiseen tuomioistuimeen, ja

— velvoittaa Baena Grupon korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

28 Baena Grupo vaatii vastineessaan, että unionin tuomioistuin

— jättää valituksen asiassa C-101/11 P tutkimatta tai toissijaisesti hylkää valituksen

— hylkää perusteettomana valituksen asiassa C-102/11 P ja

— velvoittaa valittajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

29 Neuman ja Galdeano del Sel esittävät valituksensa tueksi kolme valitusperustetta. Kaksi ensimmäistä valitusperustetta koskevat sitä, että unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 4–9 artiklan kanssa, ja 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan soveltamista koskevan oikeudellisen virheen. Kolmas valitusperuste koskee sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut velvollisuutta perustella valituksenalainen tuomio.

30 SMHV vetoaa valituksensa tueksi kahteen valitusperusteeseen, jotka koskevat sitä, että unionin yleinen tuomioistuin on rikkonut yhtäältä asetuksen N:o 6/2002 61 artiklaa ja toisaalta saman asetuksen 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, luettuna yhdessä saman asetuksen 6 artiklan kanssa. Toinen valitusperuste jakautuu kahteen osaan, joilla SMHV väittää yhtäältä, että unionin yleinen tuomioistuin on sekoittanut keskenään tavaramerkkioikeuden ja yhteisömallioikeuden erityiset kriteerit, ja toisaalta, että se on jättänyt noudattamatta perusteluvelvollisuuttaan.

SMHV:n esittämä ensimmäinen valitusperuste, joka koskee asetuksen N:o 6/2002 61 artiklan rikkomista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

31 SMHV viittaa ensinnäkin asiassa C-38/09 P, Schräder vastaan YKLV, 15.4.2010 annettuun tuomioon (Kok., s. I-3209, 77 kohta) ja väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on riidanalaisen päätöksen laillisuutta arvioidessaan tutkinut hyvin yksityiskohtaisesti ”kyseiset yhteisömallit”.

32 SMHV väittää, että yhteisömallien pätevyyden valvonta, joka on teknisesti hyvin monitahoista, koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b ja d alakohdan yhteydessä ainoastaan mallin luoneen henkilön vapauden määrittämistä. Se katsoo, että koska unionin yleinen tuomioistuin ei ole rajoittunut valvomaan tällaisten mallien pätevyyttä koskevia ilmeisiä arviointivirheitä, se on ylittänyt tämän asetuksen 61 artiklan ulottuvuuden.

33 SMHV väittää toiseksi, että katsoessaan, että ”kyseisten mallien” henkilöhahmojen tunteidenilmaisut ovat tärkeämpiä kuin näiden mallien graafinen ilmaisutapa, unionin yleinen tuomioistuin on korvannut valituslautakunnan päättelyn omalla päättelyllään. Se väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on näin toimiessaan arvioinut tosiseikkoja uudelleen rajoittamatta tutkimistaan riidanalaisen päätöksen laillisuuden valvontaan.

34 SMHV katsoo tästä, että koska unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt täsmentämättä, minkä virheen valituslautakunta on tehnyt soveltaessaan asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohtaa, luettuna yhdessä sen 6 artiklan kanssa, SMHV:n ei ole mahdollista päätellä valituksenalaisesta tuomiosta, miten kyseisen asetuksen 6 artiklaa on tulkittava asianmukaisesti.

35 Baena Grupo katsoo, että SMHV:n väite ei ole perusteltu. Sen mukaan unionin yleisellä tuomioistuimella on täysi vapaus sen arvioidessa asian tosiseikkoja. Se viittaa tämän osalta asiassa C-265/97 P, VBA vastaan Florimex ym., 30.3.2000 annettuun tuomioon (Kok., s. I-2061), jossa yhteisöjen tuomioistuin vetoaa sille tehdyn myöhemmän valituksen yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suorittamaan näytön arviointiin.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

36 On selvitettävä, onko unionin yleinen tuomioistuin ylittänyt valvontansa rajat ja korvannut omalla arvioinnillaan SMHV:n arvioinnin.

37 Tästä on muistutettava, että asetuksen N:o 6/2002 61 artiklan 2 kohdan mukaan SMHV:n valituslautakuntien tekemät päätökset voidaan saattaa unionin yleisen tuomioistuimen käsiteltäväksi perustamissopimuksen, tämän asetuksen tai niiden soveltamista koskevan oikeussäännön rikkomisen perusteella. Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen harjoittamaan täyttä laillisuusvalvontaansa sen SMHV:n arvioinnin osalta, joka koskee tietoja, jotka hakija on esittänyt (ks. asia C-263/09 P, Edwin v. SMHV, tuomio 5.7.2011, Kok., s. I-5853, 52 kohta ja asia C-281/10 P, PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomio 20.10.2011, Kok., s. I-10153, 66 kohta).

38 Unionin yleisen tuomioistuimen on siten tämän artiklan nojalla arvioitava valituslautakuntien päätösten lainmukaisuutta valvomalla sitä, miten ne ovat soveltaneet unionin oikeutta, ja tässä valvonnassa sen on otettava huomioon erityisesti kyseisille lautakunnille esitetyt tosiseikat (ks. analogisesti asia C-16/06 P, Les Éditions Albert René v. SMHV, tuomio 18.12.2008, Kok., s. I-10053, 38 kohta ja asia C-418/10 P, Herhof v. SMHV, määräys 28.3.2011, Kok., s. I-43*, 47 kohta).

39 Unionin yleinen tuomioistuin voi erityisesti valvoa kaikin puolin SMHV:n valituslautakuntien päätösten laillisuutta tutkimalla tarvittaessa, pitääkö näiden lautakuntien riidan tosiseikoista esittämä oikeudellinen luonnehdinta paikkansa tai onko näille lautakunnille esitettyjä tosiseikkoja arvioitu virheellisesti (ks. analogisesti em. asia Les Éditions Albert René v. SMHV, tuomion 39 kohta ja em. asia Herhof v. SMHV, määräyksen 48 kohta).

40 Kun näet unionin yleistä tuomioistuinta on pyydetty arvioimaan SMHV:n valituslautakunnan päätöksen laillisuutta, tämän lautakunnan tosiseikoista tekemä virheellinen arviointi ei voi sitoa unionin yleistä tuomioistuinta siltä osin kuin kyseinen arviointi on osa niitä päätelmiä, joiden laillisuus on kiistetty unionin yleisessä tuomioistuimessa (ks. analogisesti em. asia Les Éditions Albert René v. SMHV, tuomion 48 kohta).

41 Unionin yleinen tuomioistuin voi kylläkin myöntää SMHV:lle – etenkin, jos tämän on tehtävä erittäin teknisiä arviointeja – tiettyä harkintavaltaa ja rajoittaa valituslautakunnan teollismalleja koskevien päätösten osalta itse harjoittamansa valvonnan ilmeisten arviointivirheiden tutkimiseen (em. asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 67 kohta).

42 Käsiteltävässä asiassa SMHV ei ole kuitenkaan osoittanut, että asian arviointi edellyttäisi erittäin teknisiä arviointeja, mikä oikeuttaisi sen, että sille myönnettäisiin harkintavaltaa, jonka vuoksi unionin yleisen tuomioistuimen harjoittaman valvonnan laajuus rajoittuisi koskemaan ilmeisten arviointivirheiden tutkimista.

43 Lisäksi Baena Grupo väitti unionin yleisessä tuomioistuimessa, että koska valituslautakunta on katsonut, että riidanalainen malli ei ole luonteeltaan yksilöllinen, koska asiantuntevan käyttäjän siitä saama yleisvaikutelma ei poikennut aikaisemman merkin antamasta yleisvaikutelmasta, se on rikkonut asetuksen N:o 6/2002 6 artiklaa.

44 Tästä seuraa, että koska Baena Grupo riitautti valituslautakunnan arvioinnin, joka koski asiantuntevan käyttäjän kummastakin kyseisestä hahmosta saamaa yleisvaikutelmaa, unionin yleinen tuomioistuin oli toimivaltainen tutkimaan ne arvioinnit, jotka mainittu valituslautakunta oli tehnyt aikaisemman tavaramerkin ja riitautetun mallin samankaltaisuudesta (ks. analogisesti em. asia Les Éditions Albert René v. SMHV, tuomion 47 kohta).

45 Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin saattoi oikeudellista virhettä tekemättä tutkia konkreettisesti valituksenalaisen tuomion 20–25 kohdassa valituslautakunnan arvioinnit ja kumota riidanalaisen päätöksen.

46 Näin ollen SMHV:n ensimmäinen valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

SMHV:n esittämän toisen valitusperusteen ensimmäinen osa sekä Neumanin ja Galdeano del Selin esittämä ensimmäinen valitusperuste, jotka koskevat asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan b alakohdan, luettuna yhdessä saman asetuksen 4–9 artiklan kanssa, rikkomista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

47 SMHV väittää ensinnäkin, että unionin yleinen tuomioistuin on sekoittanut keskenään tavaramerkkioikeuden ja toisaalta yhteisömallioikeuden erityiset kriteerit. Sen mukaan tavaramerkkioikeudella pyritään turvaamaan kuluttajien yleinen etu, jotta he eivät erehdy tavaramerkin kattamien tavaroiden tai palvelujen ostohetkellä, kun taas yhteisömallioikeudella pyritään suojaamaan yksityisiä etuja eli sen toimijan etuja, joka kehittelee jonkin muodon tai käyttää sitä, riippumatta ostetun tuotteen kaupallista alkuperää koskevasta mahdollisesta sekaannusvaarasta. Se väittää erityisesti, että unionin yleinen tuomioistuin on perustanut valituksenalaisen tuomion 22 ja 23 kohdassa ”kyseisten mallien” vertailun siihen epätäydelliseen muistikuvaan, joka säilyy asiantuntevan käyttäjän muistissa.

48 Sekä Neuman ja Galdeano del Sel että SMHV väittävät tämän osalta, että kyseisen vertailun ei tule perustua asiantuntevan käyttäjän epätäydelliseen muistikuvaan vaan kyseisten hahmojen suoraan vertailuun.

49 Toiseksi SMHV väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, koska se ei ole perustanut valituksenalaisen tuomion 24 kohdassa tutkimustaan kyseisen mallin antamasta vaikutelmasta kaikkien asiantuntevien käyttäjien saamaan vaikutelmaan. Se on näet SMHV:n mukaan rajoittanut näitä malleja koskevan tutkimuksen koskemaan ainoastaan asiantuntevien käyttäjien osan, eli nuorten, jotka käyttävät T-paitoja, lakkeja ja tarroja, saamaa vaikutelmaa.

50 Kolmanneksi Neuman ja Galdeano del Sel väittävät, että koska unionin yleinen tuomioistuin on katsonut valituksenalaisen tuomion 21 kohdassa, että asiantuntevan käyttäjän kyseisistä kahdesta hahmosta saama yleisvaikutelma määrittyy hahmojen kasvojen ilmeen perusteella, se on tehnyt oikeudellisen virheen. He väittävät, että kyseiseltä mallilta puuttuu yksilöllinen luonne ja että pienillä eroilla kyseisten kahden hahmon ilmeissä ei ole vaikutusta niiden antamaan yleisvaikutelmaan. Ne korostavat tämän osalta kyseisten tuotteiden sekä sen yleisön, jolle ne on suunnattu, yksilöllisyyttä. Lisäksi ne väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin on myöntänyt valituksenalaisen tuomion 25 kohdassa, että hahmojen luojilla on huomattavan paljon vapautta.

51 Baena Grupo katsoo, että Neuman ja Galdeano del Sel tyytyvät väitteissään tosiasiassa asettamaan kyseenalaiseksi unionin yleisen tuomioistuimen tekemän tosiseikkoja koskevan arvioinnin ja pyrkivät siten saamaan aikaan sen, että unionin tuomioistuin korvaisi omalla päättelyllään unionin yleisen tuomioistuimen päättelyn.

52 Baena Grupo vaatii lisäksi, että SMHV:n asiantuntevaa käyttäjää koskeva väite on jätettävä tutkimatta sillä perusteella, että unionin yleisen tuomioistuimen ei tarvinnut lausua siitä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

53 Väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin vertailussa, on todettava ensinnäkin, että asetuksessa N:o 6/2002 ei määritellä asiantuntevan käyttäjän käsitettä. Mainittu käsite on kuitenkin ymmärrettävä välimuodoksi keskivertokuluttajan, johon viitataan tavaramerkkialalla ja jolta ei edellytetä mitään erityistä tietämystä ja joka ei pääsääntöisesti tee suoraa vertailua riidanalaisten tavaramerkkien välillä, ja syvällisen teknisen tietämyksen omaavan toimialan tuntijan käsitteiden välillä. Näin ollen asiantuntevan käyttäjän

käsite voidaan ymmärtää sellaisen käyttäjän määritelmäksi, joka ei ole keskimääräisen tarkkaavainen vaan erityisen tarkkaavainen joko henkilökohtaisen kokemuksensa tai kyseisen alan laajan tuntemuksensa vuoksi (ks. em. asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 53 kohta).

54 Tämän osalta on totta, että asiantuntevan käyttäjän luonteesta, sellaisena kuin unionin tuomioistuin on sen määritellyt, seuraa, että asiantunteva käyttäjä vertailee, mikäli se on mahdollista, suoraan aikaisempaa merkkiä ja riidanalaista mallia. Ei kuitenkaan voida sulkea pois sitä, että tällainen vertailu on mahdotonta tai epätavallista kyseisellä alalla etenkin erityisten olosuhteiden tai aikaisemman tavaramerkin ja kyseisen mallin kuvaamien tuotteiden piirteiden vuoksi (ks. vastaavasti em. asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 55 kohta).

55 Näin ollen unionin yleistä tuomioistuinta ei voida menestyksekkäästi moittia siitä, että se olisi tehnyt oikeudellisen virheen, kun se on arvioinut aikaisemmasta tavaramerkistä ja riidanalaisesta mallista saatavaa yleisvaikutelmaa käyttämättä lähtökohtana sitä, että asiantunteva käyttäjä joka tapauksessa vertailisi näitä malleja suoraan (ks. vastaavasti em. asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 56 kohta).

56 Näin on sitäkin suuremmalla syyllä, koska asetuksessa N:o 6/2002 ei ole tästä täsmällistä mainintaa, joten ei voida katsoa, että unionin lainsäätäjän tarkoituksena olisi ollut rajoittaa mahdollisten mallien arviointi suoraan vertailuun (ks. em. asia PepsiCo v. Grupo Promer Mon Graphic, tuomion 57 kohta).

57 Tästä seuraa, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole tehnyt oikeudellista virhettä aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin vertailussa perustaessaan ratkaisunsa valituksenalaisen tuomion 22 ja 23 kohdassa asiantuntevan käyttäjän muistissa säilyvään epätäydelliseen muistikuvaan kyseisten kahden hahmon antamasta yleisvaikutelmasta.

58 Näin ollen tämä väite on hylättävä perusteettomana.

59 Toiseksi väitteestä, jonka mukaan unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen rajoittaessaan aikaisempaa tavaramerkkiä ja riidanalaista mallia koskevan tutkimuksensa koskemaan ainoastaan asiantuntevien käyttäjien osan saamaa vaikutelmaa, on aluksi täsmennettävä, että toisin kuin Baena Grupo väittää, tätä väitettä ei ole jätettävä tutkimatta. Sillä pyritään näet puuttumaan oikeudelliseen virheeseen, jonka unionin yleisen tuomioistuimen väitetään tehneen asetuksen N:o 6/2002 tulkinnassa tai soveltamisessa ja joka on omiaan, mikäli se näytetään toteen, tekemään virheelliseksi unionin yleisen tuomioistuimen päättelyn kokonaisuudessaan.

60 Itse asiakysymyksestä on todettava, että SMHV:n väite perustuu valituksenalaisen tuomion virheelliseen tulkintaan. Unionin yleinen tuomioistuin on näet aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin vertailussa viitannut valituksenalaisen tuomion 22 kohdassa asiantuntevaan käyttäjään ”sellaisena kuin valituslautakunta on tämän asianmukaisesti määritellyt”.

61 Unionin yleinen tuomioistuin on siten ottanut huomioon kaikki asiantuntevat käyttäjät, sellaisina kuin valituslautakunta on heidät määrittänyt, eli nuoret, lapset ja painotuotteiden, mukaan lukien mainosmateriaalit, käyttäjät. Sama pätee myös unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisen tuomion 23 kohdassa tekemien niiden päättelyjen osalta, joissa se on viitannut mainittuun asiantuntevaan käyttäjään tutkiessaan aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin antamaa vaikutelmaa. Tämän jälkeen unionin yleinen tuomioistuin on todennut valituksenalaisen tuomion 24 kohdassa erityisesti, että nuoret ja lapset huomaavat selvästi eron kyseisten kahden hahmon kasvojen ilmeissä.

62 Tästä seuraa, ettei voida pätevästi väittää, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole perustanut hahmoja koskevaa tutkimustaan kaikkiin asiantunteviin käyttäjiin.

63 Kolmanneksi on todettava, että Neuman ja Galdeano del Sel väittävät pääasiallisesti, että unionin yleinen tuomioistuin on katsonut, että kummankin hahmon kasvojen ilme määrittää asiantuntevan käyttäjän aikaisemmasta tavaramerkistä ja riidanalaisesta mallista saaman yleisvaikutelman.

64 Tämän osalta on todettava, että Neuman ja Galdeano del Sel tyytyvät tosiasiallisesti vain asettamaan väitteillään kyseenalaiseksi unionin yleisen tuomioistuimen aikaisemman tavaramerkin ja riidanalaisen mallin antaman yleisvaikutelman arvioinnissa tekemän tosiseikkoja koskevan arvioinnin ja pyrkivät siten saamaan aikaan sen, että unionin tuomioistuin korvaisi omalla päättelyllään unionin yleisen tuomioistuimen päättelyn.

65 Neuman ja Galdeano del Sel eivät näet ole väittäneet eivätkä näyttäneet toteen, että unionin yleinen tuomioistuin olisi ottanut vääristyneellä tavalla huomioon sille esitetyt tosiseikat, vaan ne ovat rajoittuneet väittämään, että unionin yleinen tuomioistuin on arvioinut virheellisesti asian olosuhteita katsoessaan, että asiantunteva käyttäjä sai riidanalaisesta mallista erilaisen yleisvaikutelman kuin mitättömäksi julistamista koskevan vaatimuksen tueksi mainitusta aikaisemmasta tavaramerkistä.

66 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on kuitenkin niin, että ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi unionin yleiselle tuomioistuimelle toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tämä arviointi ei siten ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen muutoksenhaun yhteydessä harjoittaman valvonnan piiriin (ks. asia C-144/06 P, Henkel v. SMHV, tuomio 4.10.2007, Kok., s. I-8198, 49 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

67 Tämä väite on näin ollen hylättävä perusteettomana.

68 Edellä esitetystä seuraa, että SMHV:n toinen valitusperuste ja Neumanin ja Galdeano del Selin ensimmäinen valitusperuste on hylättävä kokonaisuudessaan.

Neumanin ja Galdeano del Selin esittämä toinen valitusperuste, joka koskee asetuksen N:o 6/2002 25 artiklan 1 kohdan e alakohdan rikkomista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

69 Neuman ja Galdeano del Sel väittävät, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole soveltanut kyseisen asetuksen 25 artiklan 1 kohdan e alakohtaa. Niiden mukaan kaikki vaaditut edellytykset täyttyvät sen toteamiseksi, että aikaisemman merkin ja riidanalaisen mallin välillä oli sekaannusvaara. Näin ollen unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt oikeudellisen virheen, kun se ei ole lausunut kyseisestä säännöksestä eikä kieltänyt riitautetun mallin käyttöä.

70 Baena Grupo katsoo, että tätä valitusperustetta ei voida ottaa tutkittavaksi, koska sillä on tarkoitus kyseenalaistaa unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossa tekemät tosiseikkoja koskevat arvioinnit.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

71 On todettava, että kyseessä on peruste, jota ei ole esitetty unionin yleisessä tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen mitättömäksi julistamista koskevassa menettelyssä, ja että joka tapauksessa kyseessä ei ole oikeusjärjestyksen perusteita koskeva peruste, joka unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt tutkia viran puolesta.

72 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 113 artiklan 2 kohdan mukaan valituksessa ei voida muuttaa oikeudenkäynnin kohdetta siitä, mikä se oli unionin yleisessä tuomioistuimessa. Unionin tuomioistuin on siten valitusasioissa toimivaltainen arvioimaan ainoastaan sitä oikeudellista ratkaisua, jonka unionin yleinen tuomioistuin on tehnyt sille esitetyistä perusteista (ks. mm. asia C-136/92 P, komissio v. Brazzelli Lualdi ym., tuomio 1.6.1994, Kok., s. I-1981, 59 kohta; asia C-171/06 P, T.I.M.E. ART v. SMHV, tuomio 15.3.2007, Kok., s. I-2135, 24 kohta ja asia C-193/06 P, Nestlé v. SMHV, tuomio 20.9.2007, Kok., s. I-114*, 56 kohta).

73 Näin ollen tämä valitusperuste on jätettävä tutkimatta.

SMHV:n esittämän toisen valitusperusteen toinen osa ja Neumanin ja Galdeano del Selin esittämä kolmas valitusperuste, jotka koskevat valituksenalaisen tuomion perustelujen puuttumista

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

74 SMHV väittää, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt noudattamatta perusteluvelvollisuuttaan, koska se on jättänyt yhtäältä selostamatta ne syyt, joiden vuoksi se on katsonut valituksenalaisen tuomion 24 kohdassa, että ”nuoret, jotka ostavat T-paitoja ja lakkeja, huomaavat selvästi eron kasvojen ilmeissä”, ja toisaalta viittaamatta painotuotteiden, mukaan lukien mainosmateriaalit, käyttäjistä muodostuvaan yleisöön.

75 Neuman ja Galdeano del Sel väittävät lisäksi, että unionin yleinen tuomioistuin ei ole perustellut valituksenalaista tuomiota tarkasti, täsmällisesti ja johdonmukaisesti, millä loukattiin kantajien menettelyllisiä oikeuksia.

76 Baena Grupo toteaa SMHV:n väitteistä, että unionin yleisen tuomioistuimen ei tarvinnut lausua edellä 52 kohdassa mainituista asiantuntevista käyttäjistä ja että näin ollen ei voida katsoa, että sen tuomion perustelut olisivat puutteellisia.

77 Baena Grupo vaatii, että Neumanin ja Galdeano del Selin väitteet on jätettävä tutkimatta. Se väittää, että Neuman ja Galdeano del Sel eivät ole osoittaneet valituksenalaisen tuomion niitä kohtia, joiden osalta perustelut olisivat puutteellisia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

78 Perusteluvelvollisuuden rikkomisesta, johon SMHV vetoaa, on todettava, että se perustuu väitteeseen, että unionin yleinen tuomioistuin on jättänyt yhtäältä selostamatta ne syyt, joiden vuoksi se on katsonut, että ”nuoret, jotka ostavat T-paitoja ja lakkeja, huomaavat selvästi eron kasvojen ilmeissä”, ja toisaalta viittaamatta ”painotuotteiden, mukaan lukien mainosmateriaalit” käyttäjistä muodostuvaan yleisöön.

79 Tämän osalta on muistutettava, että velvollisuus perustella tuomiot perustuu Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 36 artiklaan, jota sovelletaan perussäännön 53 artiklan ensimmäisen kohdan ja unionin yleisen tuomioistuimen työjärjestyksen 81 artiklan nojalla unionin yleiseen tuomioistuimeen (ks. asia C-311/05 P, Naipes Heraclio Fournier v. SMHV, tuomio 4.10.2007, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

80 Vakiintuneesta oikeuskäytännöstä käy ilmi, että unionin yleisen tuomioistuimen tuomiot on perusteltava riittävästi, jotta unionin tuomioistuin voi harjoittaa tuomioistuinvalvontaansa (ks. mm. em. asia Naipes Heraclio Fournier v. SMHV, tuomion 52 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

81 Käsiteltävässä asiassa on katsottava, että kun otetaan huomioon erityisesti tämän tuomion 61 ja 63 kohdassa tehdyt toteamukset, on riittävää todeta, että unionin yleisen tuomioistuimen valituksenalaisessa tuomiossa noudattama päättely on sellaisenaan selvä ja ymmärrettävä ja että sen avulla voidaan saada selville syyt, joiden vuoksi unionin yleinen tuomioistuin on hyväksynyt Baena Grupon sille esittämän ainoan kanneperusteen. Valituksenalaisen tuomion perustelut eivät näin ollen ole puutteellisia.

82 Näin ollen tämä valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

83 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitukset on osittain jätettävä tutkimatta ja osittain hylättävä perusteettomina.

Oikeudenkäyntikulut

84 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan, jota saman työjärjestyksen 118 artiklan perusteella sovelletaan valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.

85 Koska Neuman ja Galdeano del Sel ovat hävinneet asiassa C-101/11 P tehdyn valituksen, ne on velvoitettava korvaamaan valitukseen liittyvät oikeudenkäyntikulut Baena Grupon vaatimusten mukaisesti.

86 Koska SMHV on hävinnyt asiassa C-102/11 P tehdyn valituksen, se on velvoitettava korvaamaan valitukseen liittyvät oikeudenkäyntikulut Baena Grupon vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (kuudes jaosto) on ratkaissut asiat seuraavasti:

1) Valitukset hylätään.

2) Neuman ja Galdeano del Sel vastaavat asiassa C-101/11 P tekemäänsä valitukseen liittyvistä omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne velvoitetaan korvaamaan José Manuel Baena Grupo SA:lle tässä asiassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

3) Sisämarkkinoiden harmonisointivirasto (tavaramerkit ja mallit) (SMHV) vastaa asiassa C-102/11 P tekemäänsä valitukseen liittyvistä omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan José Manuel Baena Grupo SA:lle tässä asiassa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset